

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie . . . . . 6 k. — h.

Z odnośnieniem do domu . 7 k. — h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie . . . . . 7 k. 50 h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr 46, dom Hempla.

Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Rękopisów niezatrzymanych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 40 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysława Adamskiej, Lubelska Nr 72; w Składach Win i Towarów Kolonjalnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska Nr 16.

Cena ogłoszeń:

Na 1 str. wiersz drobnym pismem 2 k. — h.

III . . . . . 1 . 30 .

IV . . . . . — . 70 .

Drobne za wyraz . . . . . — . 20 .

CKINO Y. CZARY.

TYLKO PRZEZ TRZY DNI! — Począwszy od Poniedziałku 13 stycznia 1919 r.

GRZECH wspaniały dramat życiowy w 5 częściach z wybitną tragiczną w głównej roli **RESSEL ORLA.**

Nad program Przegląd Wojsk Polskich w Ostrowiu

w obecności członka Rady Regencyjnej Ks. Zdzisława Lubomirskiego.

Muzyka doborowa ściśle dostosowana do obrazów.

DZIS
w „MIRAŻU”
pod dyrektcją T. Wołowskiego

Początek g. 8½ w w.
W Soboty, Niedziele
i święta
3 przedstawienia
początek I-go—7-a
II-go—9 w w.

Od Środy dnia 15 do Soboty 18 stycznia 1919 r.

„Mocna sztuka”

farsa w 1 akcie

oraz nowy dział kabaretowy.

TEATR
„CORSO”
Kościelna 9.

Od poniedziałku dnia 13-go stycznia do środy dnia 15-go stycznia włącznie.
Telegram od czwartku dnia 16 b. m. występować będzie słynna trupa Lillpu-tów pod kierunkiem Dyr. WILLI PAUTZER.

Na scenie

udział biorą również: **A. Ordonówna** — piosenki, **J. Kintzel** — śpiew, **E. Żebrowski** — deklamacja, **Wł. Bereśniewicz** — Monologi, kuplety, **E. Snieżko**, **J. Pawłowski** i **B. Paschalski** odtącają **Marsz koalicyjny.**

Zmiana programu w Poniedziałki i Czwartki.

Szczegóły w programach.

Zarząd.

Na ekranie

„POD MASKĄ”

dramat w 5-ciu aktach w roli głównej piękna **Henny Porten.**

Restauracja Hotelu Rzymskiego

Wydaje obiady z 4-ech dań po koron 10. Kuchnia prowadzona pod zarządem długoletniego pracownika pierwszorzędnego firm warszawskich **W. Dzierzgowskiego.**

Zarząd Miejskiej Szkoły Rzemiosł

Nr 1569—3.

w Radomiu

zawiadamia, że w pierwszych dniach Lutego b. r. zostaną uruchomione wstępna i pierwsza klasa Szkoły. Do klasy I-iej przyjmowani będą chłopcy w wieku lat 14—17 ze świadectwem ukończenia 5-ciu oddziałów Szkoły początkowej, do klasy wstępnej chłopcy w wieku lat 13 — 16 ze świadectwami ukończenia 4-ch oddziałów Szkoły Początkowej, lub na zasadzie egzaminu. Zapisy przyjmuje kancelaria Szkoły, ul. Wysoka Nr 60, w godzinach 9—12 przed południem. Przy zapisie wymagane świadectwo urodzenia, świadectwo szkolne, oraz wypełnienie blankietu zapisowego. O terminie egzaminów wstępnych i rozpoczęcia lekcji nastąpi osobne zawiadomienie.

Komitet samopomocy społecznej.

Wzwaniamy płatnicze już rozesłano do wszystkich, którzy zostali opodatkowani. Wzywamy niniejszem do wnoszenia podatku społecznego. Następne wezwanie będzie już imieniem drukowane. Musimy ze smutkiem zaznaczyć, że niektórzy mieszkańcy miasta nie chcieli przyjąć wezwań płatniczych wcale, inni nie tylko nie przyjęli, ale jeszcze harcerzom, wnoszącym wezwania, czynili różne wstręty. Smutne to nad wyraz! Ale chwała Bogu, jest dużo ludzi, którzy mają społeczną kulturę; pojmują obowiązek społeczny i spełniają go chętnie, choć z wysiłkiem. Społeczeństwo powinno wiedzieć, jakie i przez kogo są wno-

szone sumy i kto się od spełnienia obowiązku wymawia; obydwie listy będą wkrótce społeczeństwu ujawnione.

Niektórzy kwestjonują fakt i zasadę podatku: kto miał prawo nakładać na mnie podatek? woła jakiś jegomość. Wyjaśniamy, że przedstawiciele wszystkich instytucji społecznych: oświatowych, kulturalnych, zawodowych, politycznych, w liczbie 52, postanowili wobec grożącej nędzy ten podatek dobrowolnie wprowadzić; następnie ciż przedstawiciele wysokości pojedynczych podatków już rozłożonych jednomyślnie zaaprobowali. A więc Komitet na tej zasadzie wzywa do wpłacania podatku.

Na co te pieniądze idą?

Przedewszystkiem na reemigrację z niewoli; a więc zarządzono

na stacji wielką kuchnię, która przez cały dzień ma gotową strawę i chleb; urządzono posterunek sanitarny z lekarzem i felczerelem przy stacji i ustanowiono dyżury pań przez cały dzień i całą noc; urządza się miejsce na składanie zmarłych, w miarę możliwości zaopatruje biedniejszych powracających materjałnie i w odzież, w ostatnim razie gotówką. Obecnie kuchnię należy rozszerzyć, gdyż jadący na front żołnierze zgłodnieli, zziębnięci proszą o łyżkę gorącej strawy i kawałek chleba. Poza tem pomoc dla biednych, utrzymywanych kosztem Konferencji św. Wincentego. Pomoc dla zorganizowanej opieki nad chłopcami ulicy. Pomoc dla biedaków uczących się w szkołach. Wreszcie wszelka akcja filantropijna.

Komitet S. S. będzie utrzymywał trzy ogrzewalnie dla ludzi biednych. Wreszcie Komitet chce otworzyć łaźnię ludową.

Otóż na to używamy sum z podatku społecznego.

Niektórzy nie mają zaufania do pewnych jednostek, figurujących w Wydziale wykonawczym Komitetu. Trudno, nikt się nie narzucał. Wszystkie osoby stanowiące wydział były dwa razy formalnie wybrane. Kto niema zaufania do jednej osoby z Wydziału, niech doręczy pieniądze tej, do której ma zaufanie. Komitet wyjaśnia, że działa zupełnie swobodnie i samodzielnie, bez

tarę i walk wewnętrznych, mając na względzie jedynie dobro biednych ludzi.

Tłumaczymy to, nie żebyśmy uważali, że zarzuty są słuszne, ale raczej aby okazać dobrą wolę i zachęcić przez to wszystkich do spełnienia obowiązku.

Nędza jest duża, zwłaszcza wśród wracających, którzy z ogromnym żalem stają na ziemi rodzinnej. Wyjechali, bo musieli, bo ich wyrzucano, zabrano. Wracają, bo ich pchała tęsknota do kraju, do domu. A tu, w domu pustka, niedola; a kraj zimny, obojętny!

Kto więc dostał wezwania, niech płaci!

Kronika polityczna.

Konferencje, prowadzone od szeregu tygodni między kom. Piłsudskim a Paderewskim, doprowadziły zdaje się do konkretnych wyników.

W świecie politycznym, a nawet wśród członków obecnego gabinetu, mówi się, że przesilenie gabinetowe jest aktualne. Wedle informacji politycznych, które „Kur. Warsz.” uzyskał od członków obecnego gabinetu i osób, zbliżonych do rządu, mające pertraktowania ze stronnictwami otrzymał Paderewski. Pertraktacje nie rozpoczęły się jednak nie wcześniej, jak za dwa dni. Obecnie bowiem rozważane są plany co do charakteru przyszłego gabinetu.

Istnieją dwie opinie. Wedle jednej z nich gabinet powinien zachować charakter polityczny z przewagą żywiołów ludowo-robotniczych. Żądanie stronnictw

narodowych, aby oddano im teki: spraw zagranicznych, wewnętrznych i skarbu, wedle projektów rozważanych byłoby załatwienie kompromisowo w ten sposób, że stronictwa te otrzymałyby wpływ polityczny w tych ministerstwach.

Drugi projekt zmierza do utworzenia gabinetu politycznie neutralnego.

Członków obecnego gabinetu już zawiadomiono o podjętych usiłowaniach utworzenia nowego rządu.

Jako najważniejsze powody przesilenia podają w sferach politycznych: położenie finansowe i aprowizacyjne oraz ogólną sytuację polityczną kraju.

Poważni przedstawiciele polskiej partii socjalistycznej, twierdząc, że podjęta obecnie akcja doprowadzi do zmiany gabinetu. Z opinii, jaka zapanowała w P. P. S., wnioskować można, że partja ta nie będzie stawiała przeszkód w tej mierze.

Kapitan Zawistocki donosi z misji francuskiej w Budapeszcie depezą iskrową do Naczelnika państwa polskiego o następująco: Minister spraw zewnętrznych Francji stwierdza, że na mocy rozkazu marszałka Focha, Czesi mają zająć całą Słowację aż do czasu konferencji pokojowej. Za linję demarkacyjną ma być uważana dawna granica Węgier. Oświadczono nam, że ten rozkaz niema być uważany za chęć wytworzenia faktu dokonanego i że niema bynajmniej utrudnić rewindykacji praw polskich. Nasze stosunki z koalicją wymagają tego, żeby ten rozkaz został wykonany i żebyśmy wycofali swe wojska z dawnych Węgier.

Według doniesień dzienników francuskich, akcja mocarstw koalicyjnych w Europie wschodniej polegać będzie przede wszystkim na tym, że koalicja obejmie na czas wojny protektorat nad Polską, Litwą, małymi państwami bałkańskimi i Ukrainą, by kraje te osłonić od inwazji bolszewików.

Kurjer Warsz. dowiadyuje się, że ma być zarządzony przymusowy pobór rocznika z r. 1898 naraż w powiatach zachodnich Królestwa Polskiego.

Kłęska Spartakusowców.

Według doniesień urzędowych powstanie Spartakusowców jest już prawie zgnieciono. Powstańcy bronią się z wielką trudnością i coraz wyraźniej występują w charakterze zwyrodniałych zbrodniarzy. Oczekiwane są ciężkie walki w godzinach wieczornych i w nocy na niedzielę, ponieważ wojska rządowe zgromadziły artylerję rozmaitego kalibru, miotacze min i ognia. Prasa cała z wyjątkiem „Freiheit” i „Republik”, organy niezależnych socjaldemokratów, stoi po stronie rządu.

Redakcje gazet, jak również biuro Wolffa, znajdują się w rękach ich właścicieli prawowitych. Liczba ofiar zabitych i rannych jest niestety bardzo wielka. Jednak dotychczas nie jest ustalona. Spartakusowcy spowodowali rozlew krwi przez ciągłe podleganie do walki. Napadali na posterunki i stawiali je przed sąd wojenny i skazywali na rozstrzelanie. Tego rodzaju postępowanie wywoływało represalja ze strony wojsk rządowych.

Wilhelm pod sądem.

„Matin” donosi, że urządzono akcję w sprawie postawienia w stan oskarżenia ex-cesarza Wilhelma. W ankiecie zabrali głos wybitni politycy oświadczając się za postawieniem Wilhelma przed międzynarodowy trybunał.

Aresztowanie Ledeboura i Meyra.

Dzienniki berlińskie donoszą o aresztowaniu przywódców niezależnych socjaldemokratów, Ledeboura i Ernsta Meyra.

Niemcy nie dotrzymują zobowiązań.

Biuro Reutersa rozesłało wiadomość że Niemcy zalegają bardzo w dostawieniu materiału wojennego i kolejowego, który mieli wydać na podstawie warunków zawieszenia broni. Mają oni jeszcze oddać 863 ciężkich armat, 7000 karabinów maszynowych i 1000 kulomiotów, 600 samolotów 4736 lokomo-

tyw, 140,000 wagonów oraz 5000 samochodów ciężarowych.

Zajęcie Düsseldorfu przez Anglików.

Frankfurter Ztg. donosi z Düsseldorfu:

Zwolennicy Spartakusa weszli tu niepokojąco. Zjawili się natychmiast wojsko angielskie, które przybyło samochodami pancernymi i przywróciło porządek. Miasto jest obsadzone przez Anglików.

Aresztowanie Radka-Sobelsona.

Radjotelegram z Berlina: Wśród aresztowanych jest syn Karola Liebknechta oraz znany agitator bolszewicki Karol Radek-Sobelson. Wieści o aresztowaniu Róży Luksemburg nie potwierdzają się. Opuszcza ona Berlin i samochodem udała się do Hamburga.

P. P. S.—przeciw manifestacji na cześć Paderewskiego.

W ubiegłą niedzielę zapowiedziano w Lublinie wielką manifestację na cześć Paderewskiego. Manifestacja miała wyruszyć o g. 11 przed południem z katedry, Królewską i Krakowską. Przedmieściem przed pomnik Unji, gdzie po wygłoszeniu przemówień—do Ogrodu Saskiego, gdzie pochód miał się rozjechać. Zwolennicy P. P. S. dowiedziawszy się o manifestacji, zorganizowali na poczekaniu wiec przed pomnikiem Unji o godz. 10 rano i gdy o g. 11 ukazała się manifestacja z portretem Paderewskiego i Wilsona oraz z transparentami na cześć Paderewskiego Wilsona, koalicji i rządu trójdzielnicowego—uczestnicy wiecu rzucili się na pochód. Sztandary i transparenty zostały potargane i wynikła bójka, w której zostali poturbowani z jednej i drugiej strony.

Zgłoszone listy wyborcze.

W Głównej Komisji Wyborczej złożono sześć list kandydatów do sejmu. Dwie z nich № 1 i № 3 są to listy Narodowego Komitetu Wyborczego i tworzą tak zwany związek list. Lista № 2 jest wystawiona przez Stronictwo Niezawisłości Narodowej i Stronictwo Ludowe (Thugutowców), lista № 4 złożona została przez P. P. S., lista № 5 zawiera kandydatów Zjednoczonego Żydowskiego Narod. Kom. Wyb., № 6 — Żydowskiej partji soc.-dem. „Poal Sjon.”

Poniżej podajemy w porządku numerów listy kandydatów.

Lista № 1 Narodowego Komitetu Wyborczego.

- Franciszek Mazur — gospodarz rolnik.
- Władysław Strzembalski — kasjer.
- Stefan Sołtyk — nauczyciel.
- Ks. Kazimierz Sykalski.
- Piotr Janeczek — gospodarz rolnik.
- Stanisław Gumowski — gospodarz rolnik.
- Józef Kozdrach — gospodarz rolnik.

(Tworzy związek z listą № 3).

Lista № 2 Stronictwa Niezawisłości Narodowej i Stronictwa Ludowego Thugutta.

- Juljan Makuch — gospodarz rolnik.
- Wacław Sieroszewski — literat.
- Jan Kwaśnik — gospodarz rolnik.
- Zygmunt Nowicki — nauczyciel.
- Franciszek Bilek — inżynier.
- Jan Banaś — gospodarz rolnik.
- Adam Oczkowski — gospodarz rolnik.

Lista № 3 Narodowego Komitetu Wyborczego.

- Hieronim Sipowicz — rysownik.
- Stanisław Wroncka — nauczycielka.
- Ks. Dominik Ścisła — ksiądz.
- Florentyk Osinski — właściciel fabryki maszyn rolniczych.

- Mikołaj Paschalski — kupiec.
- Stanisław Ojrowski — rzemieślnik.
- Jan Pazdon — przemysłowiec.

(Tworzy związek z listą № 1).

Lista № 4 P. P. S.

- Roman Szczawiński — adwokat.
- Rzowski Aleksy — komisarz ludowy.
- Stanisław Pokrzywiński — tapicer.
- Jadwiga Rudnicka — biuralistka.
- Władysław Rembis — krawiec.
- Stanisław Żardecki — handlowiec.
- Władysław Pacwa-Jamiołkowski — metalowiec.

Lista № 5 Zjednoczonego Żydowskiego Narod. Komit. Wyborczego.

- Izaak Grünbaum — literat.
- Ozjasz Thon, kaznodzieja.
- Nojach Priłucki — adwokat.
- Natan Szwalbe — dziennikarz.
- Chaim Rasner — majster hafiarski.
- Maksymilian Apolinary Hartglas — adwokat.
- Samuel Hirschoru — literat.

Lista № 6 Żydowskiej Partji soc.-dem. „Poal Sjon.”

- Mordka Jarblum — dziennikarz.
- Maks Rozenfeld — doktor.
- Dawid Rozenwajg — lekarz.
- Izrael Szurek — nauczyciel.
- Dawid Weintraub — kamasznik.
- Zacharjasz Weintraub — introli-gator.
- Szmul Tajchman — kamasznik.

Z Polskiej Centrali Handlowej.

Powołana do życia przez szereg instytucji gospodarczych naszego kraju i pracująca od dwóch z górą na terenie b. okupacji austriackiej Polska Centrala Handlowa, wobec ogólnie zmienionego układu stosunków politycznych i ekonomicznych, poddaje również poważnej zmianie zakres i program swej działalności. Następuje pewne dostosowanie się do nowych warunków pracy, polegające w pierwszym rzędzie na skoordynowaniu działalności instytucji z ogólną akcją aprowizacyjną w Państwie Polskim. Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że akcja ta, prowadzona pod ogólnym kierownictwem Ministerstwa Apropowizacji, natrafia w różnych swych dziedzinach na liczne przeszkody. Kraj ogolony przez swych niedawnych władców z zapasów zboża, bydła i artykułów pierwszej potrzeby, znalazł się w nadzwyczaj ciężkim położeniu — w obliczu dużych potrzeb ludności, wymagających należytego zaopatrzenia. Zebrane dane urzędowe wskazują, np. że pozostała w kraju ilość bydła przy zamierzonym rocznym uboju, nie będzie w stanie dostarczyć nawet połowy tej ilości skór, jaka jest konieczna na pokrycie całkowitego zapotrzebowania. Przytem, wskutek złego odżywiania bydła, zdejmowane skóry surowe stanowią naogół dla przeróbki li-chy materiał, jako nadmiernie cienkie i lekkie.

W trudnej swej pracy gospodarczej Ministerstwo Apropowizacji skorzystało z gotowego aparatu organizacyjnego i wyrobienia Polskiej Centrali Handlowej i zamianowało ją swoim organem wykonawczym w zakresie zaopatrywania całego obszaru Państwa Polskiego w skóry i materiały włókniste.

W ten sposób, rozwijająca dotąd swą działalność w różnych kierunkach instytucja, wkracza na drogę specjalizacji, rozszerzającej przytem ośrodek terenu swojej pracy. Według ustalonych planów wszelkie ilości artykułów odzieżowych jakie zdoła uzyskać dla kraju Ministerstwo Apropowizacji, całkowite zapasy skór wygarbowanych, pochodzące z miejscowej produkcji i z importu, wszystko to — po pokryciu potrzeb wojska i urzędników państwowych, — będzie rozdane za pośrednictwem Polskiej Centrali Handlowej rzemieślnikom na wyrób obuwia i odzieży dla ludności cywilnej. Istniejące dotychczas oraz mające powstać niezadługo we wszystkich większych miastach kraju składnice tej instytucji, będą dostarczały materiału potrzebnego fabrykom i wytwórniom na wyrób odzieży i obuwia.

Należy podnieść, że już w najbliższej przyszłości będzie można liczyć na znaczną poprawę stosunków pod względem zaopatrywania ludności w skóry i obu-

wie, oraz, że nastąpi niewątpliwa obniżka cen w tej dziedzinie wytwórczości. Praktykowane do niedawna przez władze okupacyjne tanie wyposażenie intendencji wojskowej kosztem ludności cywilnej — zostanie zupełnie usunięte. Garbarnie nie będą zmuszone sprzedawać wyrobów swych po dwójakiej cenie: niższej dla wojska i wyższej — dla mieszkańców kraju. Daleko posunięte ograniczenie sekwestrow, które tak obficie były stosowane przez b. okupantów w różnych gałęziach przemysłu, również przyniesie poważną ulgę i swobodę w produkcji. Usunięty zostanie moment ryzyka i niepewności, który przy kalkulacji był tak nadmiernie uwzględniany i odbijał się dotkliwie na interesach spożywców.

Gożej natomiast przedstawia się sprawa zaopatrywania kraju w materiały na ubrania: Absolutnie nie posiadamy podstawowych surowców, takich jak bawełna i wełna. Ponadto, dla całego szeregu przyczyn, prawie że nie można oczekiwać jeszcze przez czas dłuższy uruchomienia naszego przemysłu włóknistego. Dla poprawienia sytuacji należałoby sprowadzać materiały odzieżowe z zewnątrz, a więc z Angli i Ameryki. Tu jednak poza trudnościami transportowymi, będą stały na przeszkodzie kwestje walutowe. Nizki kurs na rynkach pieniężnych zagranicznych tych jednostek monetarnych, które są u nas w obiegu, będzie nadzwyczaj komplikował wszelkie obroty z odległą zagranicą, a przy ostatecznym doprowadzeniu do rezultatu niektórych transakcji odbije się fatalnie na cenie towarów importowanych.

Francja a rząd polski.

Niedawno telegramy podały streszczenie mowy Pichona, wygłoszonej w Izbie francuskiej w sprawie Polski i Polskiego Komitetu Narodowego w Paryżu. Mowa ta podana była jednak w formie skazanej i w najważniejszym ustępie niezupełna. Ze względu na doniosłość oficjalnego oświadczenia rządu francuskiego zamieszczamy je poniżej według telegramu otrzymanego przez P. K. L.

W mowie swej, wygłoszonej w Izbie francuskiej dnia 29-go grudnia r. z. minister spraw zagranicznych powiedział, co następuje:

„Części dawnej Polski, które należały do Austrii, złączą się, tak jak jej części niemieckie i Królestwa Kongresowego, z nowym Państwem polskim, do którego wskrzeszenia zabrali się za wspólną zgodą wszyscy sprzymierzeni. Mamy prawo do powiedzenia, że to my właśnie pierwsi pracowaliśmy nad tem wskrzeszeniem. My byliśmy tymi, którzy poddali formułę, wedle której sprzymierzeni postanowili stworzyć z powrotem Polskę zjednoczoną, niezawisłą, utworzoną ze wszystkich dawnych narodowości polskich, (formée de toutes les anciennes nationalités polonaises) z dostępnym do morza. My byliśmy tymi, co porozumieliliśmy się w pierwszych zaraz dniach z Komitetem narodowym polskim, uznanym dzisiaj jako prawowity (regulier) przez Japonię, Anglię, Stany Zjednoczone i Włochy. My jesteśmy tymi, co utworzyli armję polską.

I dzisiaj też, w odpowiedzi na zarzuty, stawiane Komitetowi Narodowemu polskiemu, szczęśliwy jestem, że przynoszę na tę trybunę dowody, iż ze wszystkich stron zgłaszają się doń z przyłączeniem (adhesion) zgłoszenia takie dochodzą go z dawnej Polski rosyjskiej, reprezentowanej przez wszystkich przedstawicieli głównych stronnic; dochodzą go od dawnej Polski niemieckiej za pośrednictwem Sejmu poznańskiego wybranego powszechnem głosowaniem, który, wedle brzmienia jego rezolucji, w zgodzie z opinią ludności polskiej dawnego cesarstwa niemieckiego, postanawia powierzyć Komitetowi Narodowemu polskiemu całkowite zastępstwo interesów Polski niemieckiej wobec sprzymierzonych, dochodzą go od stronictwa ludowego w Galicji, które przyłącza się do Komitetu Narodowego polskiego i postanawia wysłać do Paryża celem zetknięcia się z Komitetem pewną ilość posłów z lewicy dawnego parlamentu: pp.: Tetmajera, Keyra i Romera; do-

ANTONIEGO SZYMAŃSKIEGO

ZA DUSZĘ 4. p.

członka Sądu Okręgowego w Radomiu,

w pierwszą rocznicę śmierci, odbędzie się **NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE** w kościele Bernardynów w Piątek, dnia 17 stycznia, o godzinie 9 rano, na które zapraszają krewnych, kolegów, przyjaciół i znajomych córka, rodzice i rodzina.

Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach u zwierząt domowych

Ważne: dla rolników i hodowców bydła — dla właścicieli stajen, obór i chlewów — dla gmin i obszarów dworskich — dla kółek rolniczych i towarzystw rolniczych.

Skuteczna porada weterynarska w 26 rodzajach chorób — z 32 rycinami.

Cena kor. 4.50.

DO NABYCIA W KSIĘGARNI

Edward Suchański w Radomiu.

chodzą go ze wszystkich stron, a my pracujemy nad tem, by uzyskać połączenie całkowite różnych żywiołów Polski, które zagrażały wskreszeniem rozdziałów, co spowodowały ongi upadek tego nieszczęśliwego państwa. Zgodziliśmy się i spowodowaliśmy (acepie et provoquo) przyjazd do Francji przedstawicieli generała Piłsudskiego, to znaczy rządu warszawskiego, i spodziewamy się, że w krótkim czasie (a une date prochaine) nastanie zupełne porozumienie między różnymi żywiołami, powołanymi do odbudowania przyszej Polski.

Podczas dyskusji minister spraw zagranicznych odpowiedział na inwektywy, zwrócone przez socjalistów. Lafond przeciw Komitetowi narodowemu polskiemu i jego prezesowi Dmowskiemu, w następujących słowach:

„Dmowski jest człowiekiem, cieszącym się słuszną znaczną powagą, który był jednym z najświetniejszych i najenergiczniejszych członków Dumy i oddał bardzo wielkie usługi swemu krajowi. Mam sobie za zaszczyt, że jestem jego przyjacielem, uważając go za jednego z przywódców polskich. Pan rzucasz oskarżenia na rząd polski, który uznany jest przez wszystkie mocarstwa sprzymierzone bez wyjątku. Mówisz pan, że przedstawia on jedną tylko grupę. Mam tutaj spis wszystkich grup, których jest przedstawicielem. Przed chwilą wskazałem na to z trybuny w kilku słowach; wskazałem ponadto, że przyłączyły się do niego Sejm poznański, grupy galicyjskie, wszystkie znaczące (importanta) ugrupowania polskie.

„W naszych oczach jest on prawdziwym rządem oficjalnym Polski (la veritable gouvernement officiel de Pologne). I dzięki temu rządowi, o którym pan mówi, że został sfabrykowany w Paryżu, a który jest powtarzany, uznany przez wszystkie mocarstwa sprzymierzone bez wyjątku, — dzięki temu to rządowi mogliśmy utworzyć armie polską, dzięki temu to rządowi mogliśmy w Polsce organizować wszystkie ruchy, które tam powstają, a które są ruchami, poprzedzającymi wskreszenie Polski. I dzięki temu rządowi, który już jest w zgodzie z rządem poznańskim i galicyjskim, a jutro będzie w zgodzie z warszawskim, dzięki temu rządowi, powołamy do życia Polskę, to jest jedno z tych państw, które największe oddadzą nam usługi jako przeciwwaga siły niemieckiej, której pan w tej chwili oddajesz usługi mimowolnie“.

Na Ukrainie.

„Kurier Warsz.“ podaje następujące wiadomości z Ukrainy:

Od osoby, przybyłej z Odessy bezpośrednio kolejną d. 9 b. m., dowiadujemy się, iż Odessa jest całkowicie we władzy koalicji. Wyładowały tam — oddziały francuskie, a mianowicie 8 pułków żuawów, 7 pułków, złożonych z senegalczyków i 2 pułki konnych strzelców afrykańskich.

Oddział polski, który współdziałał z wojskiem francuskim, składa się z 1200 ludzi.

Pozatem jest oddział ochotników rosyjskich, liczący 2 i pół tysięcy. bagnetów i składający się przeważnie z oficerów.

Francuzi są zaopatrzeni w tanki i artylerję.

Miasto podzielono na cztery rewiry, z których w każdym są stacjonowane oddziały narodowościowe.

Ceny nadzwyczajnie spadły, ponieważ koalicja zaopatruje miasto w artykuły żywności.

Porządek w Odessie panuje zupełny.

Na Ukrainie panuje pomiędzy Petlurą i Winniczenką rozdzielenie. Petlura chce oprzeć się na koalicji, o ile ostatnia zagwarantuje samodzielność. Winniczenko gotów jest wystąpić wspólnie z bolszewikami przeciwko koalicji, za co bolszewicy obiecują mu samodzielność Ukrainy pod warunkiem wprowadzenia tam podobnego ustroju, jak w Sowiecie.

Trzy pułki ukraińskie, posłane przez Petlurę na front charkowski przeciwko bolszewikom, bez walki przeszły na ich stronę. Dla pertraktacji wydelegowany został przez Petlurę do Odessy generał Grekow.

Charków jest w rękę bolszewików, którzy podobno zamierzają również zdobyć i Kijów, od którego są oddaleni o 80 wiorst.

Armja bolszewicka zewnętrznie przedstawia się nieźle, ale dyscyplina w niej jest utrzymywana tylko dzięki straszliwemu terrorowi. Często są wypadki dezercji. Dezercerzy ci mówią, iż mają dosyć.

Po stronie bolszewickiej dużo jest znowu oddziałów, złożonych z marynarzy, pozostających pod dowództwem marynarza towarzysza Pietrowa.

Nabożeństwo za poległych.

W piątek dnia 17 stycznia b. r. o g. 11-ej przed południem w kościele Marjackim odbędzie się Nabożeństwo Żałobne za pierwszych bohaterów 24 p. p. Wojsk Polskich, poległych dnia 9-go stycznia b. r. w walkach o Lwów.

Po raz pierwszy ziemia Radomska na szalę zwycięstwa wolnej Ojczyzny — oddała krew swoich dzieci. Węgrzeba nam pójść i w modlitwie schylić kornie czoło przed prochami naszych młodocianych bohaterów.

Polsce we krwi niech odpowie zgodnem echem Polska w żalobie,

„Polsko Ty nasza! Gdy już nieprzytomni będziemy —

Wspomnij Ty o nas! o wspomnij,

Wszak myśmy z twego zrobili nazwiska,

Pacierz co płacze i piorun co błyska!

O liczny udział w nabożeństwie prosi Dowództwo 24 p. W. P.

KRONIKA.

Kalendarzyk. Dziś: R. k. Pawła pust. Jutro: R. k. Marecego.

Wschód słońca o godzinie 7 07 Zachód o godzinie 4.10.

Radom, 15 stycznia.

„Związek“. Pod powyższym tytułem poczęło wychodzić w Radomiu pismo, poświęcone sprawom stowarzyszenia pracowników Polaków. Wydawnictwo „Związek“ dwutygodniowe. Redaktorem jest p. Jan Mączyński.

„Czarna Kawa“. Uzupełniając wzmiankę podaną w № 6 „Głosu Rad.“ w sprawie „Czarnej kawy“ na rzecz Komitetu odświeży Lwowa, podajemy do ogólnej wiadomości, iż do kasy Komite-

tu wpłynęło: Z wejść i naddatków 1503 k.
Z procentu Restauracji 418 k.
Z licytacji obrączki 836 k.
Z ofiary kelnerów 30 k.

Razem 2787 k.

Tak nadspodziewany dochód, stwierdza najlepiej jak sympatycznie społeczeństwo Radomskie odniosło się do istotnie pierwszorzędnej wagi prowadzonej akcji pomocy kresom wschodnim. To też Komitet ze swej strony składa serdeczne podziękowanie łaskawym Paniom i Panom, którzy raczyli brać udział w kwestie przy stolikach; pp. Restauratorom za ofiarowanie sali, oraz 20 proc. ze zebranego dochodu; pp. Kelnerom za złożoną ofiarę w kwocie 30 koron; oraz wszystkim tym, którzy swą obecnością i datkami, przyczynili się do pomnożenia tak potrzebnego funduszu.

Komitet.

„Ogólne zebranie“. W dniu dzisiejszym 15-go b. m. o godz. 6 ej wieczorem odbędzie się w sali Resursy Obywatelskiej ogólne zebranie Związku Kobiet.

„Zebrane 1235 koron, 13 rb. i 6 mk. Zarząd Towarzystwa Muzyczno-Dramatycznego pracowników kolejowych „Lira“ ma zaszczyt prosić o wzmiankę, iż kwota owa zebrana podczas Wieczoru Sylwestrowego dnia 31-go grudnia 1918 r. Z sumy tej Zarząd wspomnianego Towarzystwa przeznacza 835 kor. 8 rb. 2 mk. na fundusz powracających rodaków z niewoli, pozostałe zaś 400 kor., 5 rb. i 4 mk. na doraźną pomoc dla Lwowa.

„Wyjaśnienie. Otrzymujemy z Ostrowca od p. Mrozowskiego wiadomość, że nie był aresztowanym. Wiadomość poprzednią o aresztowaniu p. Mrozowskiego otrzymaliśmy od osoby wiarogodnej, na szczęście jednak okazała się błędna, z czego wyrażamy zupełnie szczere zadowolenie.

„Podziękowanie W.Panom: Aleksemu Grobickiemu z Piastowa, Jakóbowi Grobickiemu ze Wsoli, Plenkiewiczowi z Kłwat i Trzeźniemu z Jedłanki — za dary w postaci owsa i siana dla 2-go szwadronu 2-go pułku ułanów Ziemi Krakowskiej wojsk Polskich w imieniu kolegów-ułanów tegoż szwadronu składają serdeczne i gorące podziękowania Roman Wereszczyński Leszek Lamparski.

„Zapomogli. Na ostatniej próbie, odbytej w dn. 29 września 1918 r. oddział I-szy (remiza Długa № 8) Straży Ochotniczej w Radomiu otrzymał na uroczą koleżeńską od zarządu straży ogniowej w Radomiu 120 koron (sto dwadzieścia koron), które przeznaczono na biedne wdowy po strażakach, a mianowicie: Marji Goworek, Stefanji Wyszynskiej i Wiktorji Lubańskiej.

Oddział I-szy Straży Ochotniczej Ogniowej w Radomiu.

Za nieumiejącą pisać Wiktorję Lubańską, która otrzymała 40 koron podpisała (E. Toruńska).

Otrzymałam koron 4 podpisano (Marja Goworek).

Otrzymałam koron 40 podpisano (Wyszynska).

„Większe wygrane na loterji. „Rezultat losowania Polskiej Loterji Klasowej na Inwalidów Wojennych, odbytego w dn. 30 i 31 grudnia 1918 r. przedstawia się dla większych wygranych następująco:

Wygrana marek 25.000 padła na los № 5.738. — Wygrana mk. 10.000 na № 771. — Wygrana marek 5.000 na № 23.553. — Wygrana mk. 3.000 na № 701. — Wygrana mk. 2.000 na № 23.620. —

Wygrana mk. 1.500 na № 3.079. — Wygrana po mk. 1.000 na № 294, 5.109, 6.725.

„o marki i znaki pocztowe. Słyszymy dość często słuszną uwagę, że „Trafika“ na rogu placu 3 Maja i Lubelskiej sprzedaje obecnie marki i znaki pocztowe drożej aniżeli na pocztach, podczas gdy za okupantów ta sama „Trafika“ sprzedawała znaki pocztowe za ceny pocztowe. Zapytujemy się dlaczego dawniej można było taniej sprzedawać, a teraz nie.

„W ubiegłym tygodniu urodzonych zapisanych jest 34 osób, zmarłych 42.

„Kradzież z włamaniem. W nocy z dn. 11 na 12 bm. niewykryci dotąd złodzieje dostawczy się do sklepu z tytuniem Ch. Zylberberga, zam. przy ul. Rwańskiej pod № 27 skradli tytuniu na sumę 2000 kor., poczem wylamali drzwi do sąsiedniego sklepu galanteryjnego N. Gineberga zam. w tymże domu i skradli towarów na sumę 100.000 kor. Kradzież ta ze względu na jej rozmiary pozwala przypuszczać, że będzie wykryta.

„Grabież pod pozorem rewizji. Z dn. 13 na 14 w nocy do mieszkania Chaskiela Milmana, zam. przy ul. Grodzkiej pod № 2 przyszło 4 ludzi, z tych 3 ubranych po żołniersku i, oświadczywszy, że słyszeli jakoby tu były skóry, poczęli robić szczegółową rewizję. Skór jednak nie znaleźli, a pieniądze w sumie 27.000 kor. 800 rb. i weksel na 100 rb., które zagarnęli podczas rewizji, powiedzieli, że są zdaje się podrobione i dlatego, trzeba je sprawdzić, poczem skierowali się ku drzwiom. Kiedy Ch. Milman wszczął alarm, opryski zagrozili mu rewolwerami i w niewiadomym kierunku zbiegli. Śledztwo w toku.

OFIARY

złożone w Administr. „Głosu Radomskiego“.

Na obronę Lwowa od Tow. Miłośników sztuki Polskiej w Zwoleniu z przedstawienia amatorskiego kor. 254.

Zarząd Tow. Muzyczno-Dramatycznego pracowników kolejowych „Lira“ kr. 400 rb. 5 i marek 4.

Na powracających rodaków z niewoli Zarząd Tow. Muzyczno-Dramatycznego pracowników kolejowych „Lira“ kr. 835 rb. 8 i marek 2.

OD ADMINISTRACJI.

Prosimy Sz. Prenumeratorów o odnowienie prenumeraty na kwartał bieżący, celem uniknięcia przerwy w otrzymywaniu dziennika. — Prenumeratorom zamiejscowym, którzy do dn. 31 b. m. nie uregulują prenumeraty zaległej i bieżącej, wstrzymamy od tej daty wysyłkę „Głosu Radomskiego“. Pieniądze można przysyłać pocztą, listem pieniężnym.

Obrączki najnowszych fasonów

56-tej i 94-tej próby oraz wyroby Frageta poleca: 1532—5

I. RUBINSTEIN

w Radomiu.

MŁOCARNIE RĘCZNE, KIERATOWE i PAROWE.

MŁYŃKI do czyszczenia zboża, SIECZKARNIE

tudzież wszelkie inne maszyny i narzędzia rolnicze poleca do natychmiastowej dostawy

SYNDYKAT ROLNICZY w Krakowie.

№ 1547—5.

MŁYNKI do czyszczenia zboża.

Tryery, Sortowniki i Płuczki do ziemniaków,
tudzież wszelkie inne maszyny i narzędzia rolnicze

POLECA:

Syndykat Rolniczy w Krakowie.

№ 1548-S.

Masła, śmietany i mleka dostaw w każdej ilości

poszukuje

Dom Handlowo - Komisowy
S. Bieliński i S-ka—Łódź

ul. Aleje Kościuszki 17.

1454-0

Części rezerwowe

do motorowych

pługów „Stock“

do natychmiastowej dostawy

poleca:

Polskie Towarzystwo Handlowe T. A.

w Krakowie ul. Sławkowska № 1.

1504-2

KURSA PRAWNICZE

„IUS“ KRAKÓW: „IUS“

1544-

Szybkie przygotowanie przez fachowe siły a) do egzaminów i rygorozów prawniczych Uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego b) egzaminów adwokackich, sędziowskich i notarialnych. System dla wojskowych i urzędników zastępuje w zupełności przygotowanie indywidualne, pisemny bez potrzeby opuszczania miejsca pobytu. Lekcje zbiorowe i indywidualne. Wypożyczanie skryptów, skrótów i ustaw. Informacje i prospekta na żądanie. Przygotowanie odpowiednio do zmian politycznych. Dla Królewaków zapoznanie drogą pisemną z ustawodawstwem i administracją.

Biuro pośrednictwa kupna i sprzedaży Wł. KARCZEWSKI Radom Plac 3 Maja № 5.

Zbytne rzeczy jakie w każdym niemal mieszkaniu nieprodukcyjnie miejsce zajmują przy obecnych wysokich cenach Można sprzedać najdrożej i zamienić na gotówkę oddając do komisowej sprzedaży wszelkiego rodzaju garderobę, meble, biżuterię, obrazy, książki, przedmioty domowego i osobistego użytku. Potrzebny gajowy obeznany z budową szkółek oraz zdolny rybak. Biuro pośredniczy w kupnie i sprzedaży domów, majątków i dzierżaw.

1333-13

ODCISKI

brodawki i skórę zgrubiałą na podeszwach
bezpownotnie i bez bólu usuwa

wyrob. Farmac. Labor. „AP. KOWALSKI” w Warszawie.

Sprzedają wszystkie apteki i sklepy apteczne

168-10

Żelazo obręczowe, bednarskie, kwadratowe i okrągłe. Koks kowalski. Cement, Wapno, Smar do wozów własnej fabryki „Stemar“, Olej maszynowy i cylindrowy, Wiaderka żelazne, ocynkowane, Kotły do warzenia białizny, Wagi stołowe i dziesiętne i t. p. artykuły Techniczne i Wyroby żelazne.

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Redaktor: Henryk Niedzwiedzki.

Druk „J. K. Trzebiński” — Radom.

Wydawnictwo Gazety: „Głos Radomski”.

Towarzystwo Akcyjne Polska Centrala Handlowa

w Radomiu

POLECA NASTĘPUJĄCE TOWARY:

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I PIERWSZEJ POTRZEBY:

Kawa naturalna ziarnista,
„ mieszanka wyborowa,
„ odżywcza,
Liście bobkowe,
Cukierki i karmelki,
Esencja octowa w balonach,
Szczotki ryżowe ręczne do szorowania,
„ „ na kijach do „
„ z gęsich piór do czyszczenia.

Gilzy do papierosów,
Pralki do białizny,
Ultramaryna do białienia.

„ „ prania,
Syrup wiśniowy i malinowy,
Szczotki do mycia garnków ryżowe,
Sznurek papierowy,
Wosk szewski.

ARTYKUŁY PIŚMIENNE:

Kopjały do listów,
Zeszyty szkolne,
Notesy,
Papier listowy.

Papier kancelaryjny,
„ pakowy.
Pióra stalowe,
Ołówki.

ARTYKUŁY TECHNICZNE:

Asfalt węglowy twardy,
Włókna asbestowe,
Biel cynkowa,
Buksy do wozów,
Gwoździe drutowe.

Papier szmerglowy,
Smołowiec wojenny,
Smoła drzewna,
Skobelki,
Beczki dębowe.

MATERJAŁY WŁÓKNISTE:

PŁÓTNA na białiznę i płócenka kolorowe,
BARCHANY białe i kolor., trykot na białiznę,
DRELICHY na materace i płótna włosciańskie,
WEŁNY na suknie i bluzki w różnych kolorach,
SZEWIOTY na kostjumy, alpagi i krepki żałobne.

MATERJAŁY na palta damskie,
CAIGI na ubrania męskie,
KORTY na spodnie,
KAMGARNY na ubrania,
KASTORY, syberyjny i welury na palta.

GOTOWE UBRANIA:

SPÓDNICE kortowe, zakłady włóczkowe, fartuchy,
SPÓDNIE cągowe i kortowe,
MARYNARKI kortowe na waciu,
CZAPKI maciejówki granatowe,
POŃCZOCHY ciepłe i letnie bawełniane.

POŃCZOCHY jedwabne,
SKARPETKI bawełniane i wełniane,
RĘKAWICZKI damskie,
SZNUROWADZA czarne i kolorowe.

NORYMBERSZCZYZNA:

Nici,
Igły,
Szpilki,

Guziki z masy perłowej,
Guziki rogowe w różnych wielkościach,
Guziki niciane do białizny.

Skóry wygarbowane na obuwie oraz gotowe obuwie:
Męskie damskie i dziecięce.

Sprzedaż hurtowa w Radomiu, Plac 3 Maja № 1.

Sprzedaż detaliczna w Składowcach P. C. H.: w Radomiu, Lublinie,
Kielcach, Piotrkowie i Włoszczowie.

1589-0

Kursy ceglarskie w Warszawie

Organizowane przez Biuro Odbudowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych kursy rozpoczynają się dnia 3 lutego. Słuchacze po ukończeniu kursu, otrzymają świadectwa majstrów i instruktorów ceglarskich. Wiadomości i zapisy przyjmuje Biuro Odbudowy ul. Kredytowa 9 VI piętro.

1564-4

Majstrów strycharskich potrzeba

do prowadzenia cegielni Stowarzyszeń Budowlanych na prowincji. Zgłoszenia pisemne lub osobiste, poparte świadectwami, przyjmuje Biuro Odbudowy w Warszawie, Kredytowa 9 VI p. pok. 118.

1565-4

Wyrób mydła

pierwszego gatunku, № 1.

— Sprzedaż hurtowa i detaliczna. —

[Po cenach umiarkowanych.

JANA CZARNOTY

Radom, Lubelska № 9. 1501-13

Ulica Warszawska № 3 w podwórzu.

„KLAWIOL”

168-10

Radomska Fabryka smarów

WŁAŚCICIELE

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński „STEMAR”

BIURO SPRZEDAŻY: Radom — Plac 3-go Maja № 1.

POLEGA: Oleje maszynowe i cylindrowe.]

Smary do osi, trybów, smar do lin stalowych i konopnych.

Tłuszcz „Tovote’a, Dzielcieć i t. p.

STEMAR”